

SAŽETAK PRESUDE

JIDIC PROTIV RUMUNJSKE OD DANA 18. VELJAČE 2020. GODINE ZAHTJEV BR. 45776/16

Nema povrede načela retroaktivne primjene zakona jer nisu bili zadovoljeni uvjeti za izricanje blaže kazne predviđene novim zakonom

ČINJENICE

Zbog vožnje u alkoholiziranom stanju te izazivanja prometne nesreće u kojoj je lakše ozlijeđena jedna osoba, podnositelj zahtjeva, inače profesionalni vozač, pravomoćno je osuđen u kaznenom postupku te mu je izrečena uvjetna zatvorska kazna od tri godine i četiri mjeseca. Ujedno mu je izrečena i sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom za vrijeme trajanja vremena provjeravanja. Žalbeni sud u Bukureštu primijenio je stari kazneni zakon koji je bio na snazi 2012. kada je počinjeno kazneno djelo. Prema procjeni žalbenog suda, predmetni zakon bio je blaži od novog zakona koji je na snagu stupio 2014. godine, s obzirom na uvjete koji moraju biti ispunjeni za primjenu uvjetne osude. Konkretno, prema zakonu iz 2014. u predmetu podnositelja nije bilo moguće primijeniti uvjetnu osudu jer se ona nije mogla primijeti kada je osuđeniku izrečena kazna zatvora u trajanju duljem od tri godine. Međutim, podnositelj zahtjeva tvrdio je da je sud u njegovom predmetu trebao primijeniti zakon iz 2014. temeljem kojeg je za kazneno djelo za koje je podnositelj osuđen bilo moguće umjesto kazne zatvora izreći i novčanu kaznu. U tom slučaju, primjenom zakona iz 2014. podnositelju bi po pravomoćnom okončanju kaznenog postupka bila vraćena vozačka dozvola jer se ta mjera mogla izreći samo u slučaju primjene uvjetne osude. S druge strane, prema starom zakonu jedina predviđena kazna koja se mogla izreći u predmetu podnositelja bila je kazna zatvora u trajanju od jedne do pet godina.

PRIGOVORI

Sukladno članku 7. Konvencije pred ESLJP-om podnositelj zahtjeva prigovorio je da je primjenom starog kaznenog zakona u njegovom predmetu Žalbeni sud u Bukureštu prekršio načelo retroaktivnosti blaže kazne.

OCJENA ESLJP-a

Kada se govori o jamstvima koja su sadržana u članku 7. Konvencije bitno je naglasiti da se predmetnim člankom ne jamči samo zabrana retroaktivnosti strožih kaznenih zakona, već se sukladno praksi ESLJP-a ([Scoppola protiv Italije br. 2](#) [VV], stavak 109.) implicitno jamči i načelo retroaktivnosti blaže kazne. Navedeno podrazumijeva da kada postoje razlike između kaznenih zakona, koji su bili na snazi u vremenu između počinjena kaznenog djela i donošenja pravomoćne presude, sudovi moraju primijeniti zakon čije su odredbe najpovoljnije za okrivljenika. U tom smislu ESLJP je napomenuo da njegova zadaća u kontroli primjene blažeg zakona nije apstraktna već da u svakom pojedinom predmetu mora ispitati jesu li nacionalni

sudovi, ovisno o konkretnim činjenicama i okolnostima, zbilja i primijenili odredbe zakona koje su najpovoljnije za okrivljenika ([Maktouf i Damjanović protiv Bosne i Hercegovine](#)[VV], stavak 65.).

U predmetu podnositelja nije sporna definicija kaznenog djela, koja je praktički ista prema oba kaznena zakona. Također, podnositelj nije osporavao da je počinio kazneno djelo kao ni dostupnost i predvidivost kaznene norme koja je primijenjena u njegovom predmetu.

Ključno pitanje bilo je može li se konkretna procjena Žalbenog suda u Bukureštu, koja je dovela do primjene starog kaznenog zakona, opravdano smatrati najpovoljnijom za podnositelja u smislu odmjeravanja kazne. U kontekstu navedenih razmatranja, ESLJP je utvrdio da je žalbeni sud pri donošenju odluke koji kazneni zakon u predmetu podnositelja treba primijeniti kao blaži analizirao: konkretne okolnosti počinjenja kaznenog djela, zakonski minimum i maksimum koji se mogao izreći za predmetno kazneno djelo, mogućnost izricanja novčane kazne, potrebu izvršenja kazne odnosno mogućnost i uvjete izricanja uvjetne osude te vraćanje podnositelju vozačke dozvole koja mu je bila potrebna kako bi mogao opet početi raditi kao profesionalni vozač. Uzimajući u obzir sve okolnosti počinjenja kaznenog djela te po provedenoj analizi, Žalbeni sud u Bukureštu ocijenio je da podnositelj zaslužuje zatvorsku kaznu u trajanju od 3 godine i 4 mjeseca. S obzirom da je samo prema starom kaznenom zakonu za izrečenu kaznu zatvora bilo moguće izreći uvjetnu osudu Žalbeni sud u Bukureštu primijenio je stari kazneni zakon. Razmatrajući pak prigovor podnositelja da su mu sukladno novom kaznenom zakonu nacionalni sudovi mogli izreći novčanu kaznu, ESLJP je ponovio da niti jedan sud koji je sudio u tom predmetu nije smatrao da bi novčana kazna u predmetu podnositelja bila primjerena i u skladu sa svrhom kažnjavanja. Ujedno, ESLJP je ponovio da sukladno članku 7. Konvencije nominalno zadatak ESLJP nije odlučivati o primjerenosti izrečene kazne, vrsti ili dužini iste, jer navedeno predstavlja diskrecijsko pravo svake države članice ([Vinter i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#) [VV], stavci 104.-105.).

Slijedom svega navedenog, analizirajući predmet podnositelja ESLJP nije pronašao niti dokaze niti argumente koji bi podržali prigovor podnositelja da je Žalbeni sud u Bukureštu primijenio stroži zakon i time prekršio načelo retroaktivnosti blaže kazne. Upravo suprotno, s obzirom da nije postojala objektivna mogućnost izricanja samo novčane kazne za počinjeno kazneno djelo primjenom novog kaznenog zakona, podnositelj bi se našao u nepovoljnijoj situaciji jer bi morao odslužiti zatvorsku kaznu umjesto da mu bude izrečena kazna zatvora uz primjenu uvjetne osude.

Zaključno, ESLJP je utvrdio da nije došlo do povrede članka 7. Konvencije jer je podnositelju bila pružena učinkovita zaštita od primjene strožeg zakona.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.